

Des del monestir

Quan era xiqueta

Aquest estiu, en el darrer dels concerts de Jordi Savall del IV Festival de Música Antiga de Poblet, dedicat a la Verge, hi va haver un moment especialment màgic. Va ser cap al final, en l'elegant interpretació de la cançó popular tan coneguda *La Mare de Déu*. Després d'escoltar les melodies del *Llibre Vermell* i de les *Cantigas*, les notes de «la Mare de Déu quan era xiqueta» em van arribar molt endins.

Ja fa uns anys, a Poblet, es va recuperar l'introït del dia de Nadal en gregorià, el *Puer natus*, una peça del mode VII considerada una obra mestra del cant pla. En assajar-la i fer-la meva, em vaig adonar —de fet és una apreciació del tot subjectiva— que es podria dir que venim al món

amb aquesta melodia a dins, de tan essencial i tan pura, tan terrena i tan celestial alhora, i que necessitem només algú —com una mena de llevadora, ho deia Sòcrates, també, en relació amb el coneixement de la veritat— que ens ajudi a escoltar-la dins nostre i a treure-la fora.

I és que les coses senzilles, com la bella melodia de *La Mare de Déu*, o el *Puer natus*, són les que millor ens ajuden a accedir a la veritat, a l'essencial, són de fet camí de la veritat i de la bellesa. Això passa també amb l'arquitectura dels nostres monestirs cistercencs, que va voler prescindir de

qualsevol element ornamental per retrobar la línia pura, la conjunció perfecta entre la llum i l'espai. El mateix dormitori de Poblet, on tenia lloc el concert esmentat abans, n'és un exemple. Línies, volum i llum. Tot plegat, un estremiment de la veritat, una veritat tot just intuïda, que s'ofereix com a regal a l'home, com una invitació al diàleg i a la recerca, mai a la possessió, com el Déu en flames de la bardissa de Moisès que ve a trobar el seu poble per començar amb ell una història de llibertat i de responsabilitat. L'estiu ha estat un temps de gratuïtat per a molts. El silenci de la tardor podrà ajudar-nos a recuperar el fil de la nostra vida, la línia mestra d'allò que hem de construir.

Lluís Solà
Monjo de Poblet

La sal de la terra

La bondat no és notícia

Escriu la filòsofa hongaresa Agnes Heller (Budapest, 1929): «Les persones bones existeixen. Les normes i les virtuts canvien, però el criteri de bona moralitat sempre és el mateix. En contrast amb el mal, la bondat pot ser definida mitjançant una fórmula general. Una persona és bona si prefereix sofrir la injustícia que no pas cometre-la. Qualsevol que posi en pràctica aquesta definició formal és bo.»

És bo que ens ho repetim: *les persones bones existeixen*. Massa sovint, el cúmul de notícies que ens arriben són tan negatives que pensem, en el nostre interior, que no hi ha ni un pam de net i, no obstant això, és bo que ens convencem que les persones bones existeixen.

Molt habitualment, els ciutadans bons no són coneguts; fan la seva feina amb correcció, compleixen amb els deures cívics i, fins i tot, s'impliquen generosament en causes perdudes donant

el seu temps i el seu talent, però ningú no els coneix. El mal ven; el bé és discret, però és el que salva el món de la barbàrie.

Diu Agnes Heller en el darrer paràgraf de la seva *Ètica*: «I malgrat tot, encara hi ha bones persones, és a dir, persones honestes. Hi ha persones que porten la promesa del millor món moral possible. Malgrat tot, hi ha persones que són bones d'una manera i en un grau en el qual *tot el món* pot ser-ho. I, em permeto afegir, aquesta gent és bona d'una manera i en un grau en el qual *tot el món hauria de ser-ho*.»

La bondat no és mai una casualitat. Tampoc no és un tret que vagi lligat als gens. És un mode

d'estar en el món, un mode de pensar i d'obrar. És la intenció el que defineix la bondat, però no solament la intenció, també els actes. La bona intenció no sempre va acompanyada del bon acte. La intenció bona és la intenció pura, alliberada de l'ego. L'acte bo és el que genera un bé a l'altre.

Sobre allò essencial de la bondat és preferible guardar silenci, però tots som capaços de besllumar els indicis de la bondat, les seves manifestacions en la vida quotidiana. És bo l'home que es dóna als altres, que practica desinteressadament el seu amor, el qui prefereix patir injustícia que causar-la, el qui està disposat a servir i a perdonar, el qui s'oblida de si mateix per una causa més gran que el seu propi jo, el qui acull tothom i respon pacíficament a les ofenses. La bondat no pertany a cap tradició cultural, ni a cap credo religiós.

Francesc Torralba
Professor de Blanquerna-Universitat
Ramon Llull
Consultor del Pontifici Consell
de Cultura

Mirada al món

Lluitant per les jubilacions a Xile

Una societat que menysprea la gent gran és una societat malalta. La cultura contemporània tendeix a menysprear el que és antic o vell perquè ja no serveix o perquè simplement és vell. Amb les persones grans passa una cosa semblant. No tenim resolt com integrar-nos de manera intergeneracional i tampoc tenim un sistema de vida que els faciliti la vida. A molts països les pensions de molta gent són miserables, és el cas de Xile. És per això que la gent s'està mobilitzant. El moviment «No + AFP» (www.nomasafp.cl/ inicio) ha convocat diverses manifestacions pacífiques que han tingut una convocatòria massiva (la primera, 700.000 persones el 24 de juliol; i la segona, 1.300.000 persones el 21 d'agost),

per demanar un canvi respecte del sistema de pensions. Les AFP o administradores de fons de pensió són entitats privades on tot treballador cotitza mensualment el 12% del sou de manera obligada. Aquests diners s'inverteixen a diferents tipus de fons, uns amb més risc que altres segons elecció individual. Si la borsa va malament, els diners invertits minven.

Es va crear l'any 1980 en plena dictadura, s'ha considerat modèlic des del punt de vista teòric, diversos països han volgut imitar-lo, però els resultats no beneficien tothom, sinó que més aviat perjudiquen els qui poden estalviar menys. Un

dels problemes que té, a més de la poca estabilitat d'alguns fons de més risc, és que els sous de la majoria de la gent són baixos i que no es poden tenir «llacunes», és a dir, que sempre s'ha de tenir feina. Moltes dones per temes de maternitat no poden tenir continuïtat i les jubilacions es veuen perjudicades.

La gent demana que les jubilacions augmentin i les possibles opcions per fer-ho són a través que l'Estat creï un fons solidari per a aquest fi amb diners públics i privats. La solució sempre és possible si tots hi posen de la seva part. Com sigui, és just que es millori la previsió de les persones grans i que de pas reflexionem sobre la nostra societat «jovecèntrica».

Elisabet Juanola Sòria
Periodista. Institut de la Pau
Armando de Ramón. Murtra
Santa Maria dels Àngels (Xile)